

Osmaniye Yöresi Atasözleri Deyimler ve Kalıp İfadeler Sözlüğü

Hazırlayan
Dr. Murat Gök

ISBN: 978-625-7305-61-7

1. Baskı
Ocak, 2022 / Ankara

Yayın Sertifika No
46683

Matbaa Sertifika No
46682

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 427

Web: grafikeryayin.com

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Oğuzlar Mahallesi

1396. Cadde No: 6/A

06520 Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	7
KISALTMALAR.....	11
I. GİRİŞ	
OSMANİYE İLİ	13
Osmaniye'nin Kısa Tarihi.....	13
II. SÖZLÜK	21
OSMANİYE'DE DERLEME YERLERİ	701
KAYNAKÇA	705
ÖZGEÇMİŞ	721

ÖNSÖZ

Sözlüğün Amacı, Düzeni ve Kullanılan Yöntem ve Teknik

1. Osmaniye İli Ağızlarında Deyimler Atasözleri ve Kalıp İfadeler Sözlüğü, Osmaniye ili ağızlarında kullanılan yöreye ait ağız özelliklerine göre şekillenmiş sözcükleri tespit ederek, bu sözcüklerin ses, şekil özelliklerini ve anlamlarını ayrıntılı olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2. Madde başları ağızda geçtiği ses ve şekil özellikleri bozulmadan fonetik alfabeyle göre verilmiştir.

3. Madde başı olan atasözleri, deyimler, kalıp ifadeler ağızda geçtiği ses ve şekil özelliklerindeki ses düşmeleri ve ses değişimleri bozulmadan fonetik alfabeyle göre verildiği için bu sözcüklerin herkesçe anlaşılabilirliğine karşı, bazı madde başları köşeli parantez içinde yine yörede kullanıldığı şekli bozulmayacak şekilde yazılmıştır.

4. Madde başları Türkiye Türkçesinde olan ve farklı ses ve şekil özelliklere sahip olan kelimeler ağızdaki ses ve şekil özellikleri bozulmadan ayrı ayrı madde başı yapılmış, farklı yörelerdeki farklı ses, şekil, anlam özellikleri birbirine karışmasın, sözlük kullanımı zorlaşmasın ve aranan kelime daha rahat bulunabilsin diye bunlar aynı madde başında birleştirilmemiştir.

5. Ses ve şekil özellikleri benzer ama farklı yörelerde farklı anlamlı olan kelimeler yöresel ses, şekil, anlam farklılıkları ortaya çıksın veya birbirine karışmasın diye ayrı madde başlarında verilmiştir.

6. Bir madde başının aynı yörede birden çok anlamı varsa o sözcüğün anlamı aynı maddede önce gerçek anlam sonra mecaz anlamlara rakam verilerek anlamlar sıralanmış ve açıklanmıştır.

7. Yeri geldiğinde birleşik sözcükler ve sözcük grupları da bir kavramı karşıladığında madde başı yapılmıştır.

8. Bazı durumlarda kelimenin aldığı ek de araştırmacılara kolaylık ve açıklayıcı olması amacıyla ve kelimenin şekil ve anlamını kaybetmemek için madde başına dâhil edilmiştir.

9. Bazı madde başları çok uzun cümle yapısına sahip olmasına rağmen anlam bütünlüğünü aybetmemek için kalıp bozulmadan madde başı yapılmıştır.

10. Çalışmanın hacminin çok fazla genişlememesi için kelimenin künyesi (M15) şeklinde kısaltılarak parantez içinde her maddede ayrı ayrı verilmiştir.

11. Madde başlarının künyeleri verilirken ilçe isimlerinin baş harfleri büyük harf olarak yazılmış, kasaba ve köy isimleri rakamlar ile ifade edilmiştir. Köy isimleri liste halinde çalışmanın başında verilmiştir. Künyelerdeki büyük harfler il merkezi ve ilçeleri temsil etmektedir. M: Osmaniye merkez, İlçeler; B: Bahçe, D: Düziçi, H: Hasanbeyli, K: Kadirli, S: Sumbas, T: Toprakkale olarak kodlanmıştır. (B13), (D17), (H7), (S8), (K2), (T4) şeklinde kısaltılmıştır.

12. İsim olan madde başlarıyla fiil olan madde başlarını ayırmak için madde başı fiilse kelimenin sonuna kısa çizgi eklenmiştir.